

RESSÒ DE LA PARAULA

Els amics de Mn. Mateu Santacana

Per tal de conèixer una persona i sospesar el seu valor es poden fer servir diversos recursos. Parlant de Mn. Lluís Alonso, hem alludit a un d'aquests recursos, o sigui, la constatació de la seva capacitat per somiar i la valoració de les seves il·lusions. Una altra manera de copsar el pes d'algú és conèixer els seus amics.

Fa anys tractava amb una persona que constantment parlava dels seus amics. Sempre eren importants, sigui per la seva categoria o sigui per les seves habilitats: «Tinc un amic que és capaç de... posseeix això o altre... ha aconseguit un lloc o altre». Feia l'efecte que tenir aquests amics era per a ell una nota de prestigi, com si ell mateix participés de la seva distinció.

Igualment, no és estrany escoltar a pares de família, que decideixen portar els seus fills a determinats col·legis o posar-los en contacte amb certs ambients selectes, amb la intenció que facin amistats «interessants», estableixin relacions que el dia de demà poden resultar rendibles.

Mn. Mateu Santacana és un sacerdot diocesà secular, ja jubilat, però incansablement actiu, que al llarg de la seva vida ha ofert i rebut amistat a dojo. De tal manera ha prodigat caritat pastoral, que els seus amics

són, no només molt nombrosos, sinó de tota classe i condició. Això sí, abunden els malalts, els pobres i els que sofreixen.

Davant el testimoniatge de vida sacerdotal de Mn. Mateu, hom no pot deixar de pensar què lluny de la realitat està aquella opinió, segons la qual el sacerdot catòlic, amb la seva forma de vida, la seva «obligació del celibat» i la seva doctrina, conforma una personalitat esquerpa i distant, incapaç per a una relació afectiva sa-

na i rica. Bastaria convidar a qui pensés així, a acompanyar el mossèn una jornada. No trigaria en opinar tot el contrari.

La vida del sacerdot és plena d'afectes humans satisfactoris. Una cosa és el celibat imposat o simplement suportat, i una altra molt diferent el celibat elegit positivament i amarat d'amor pastoral. Perquè, quan la caritat pastoral es viu intensament en l'exercici del ministeri, totes les capacitats afectives i naturals de la per-

sona es veuen potenciades i transformades en vies d'amor concret.

El resultat és un amor-amistat ben especial. Mn. Mateu Santacana no «té» amics, sinó que són ells els qui «li tenen a ell». Els seus amics no li aporten categoria social, poder o dignitat, perquè en ell no van trobar mai exigències o avantatges personals, sinó atenció, estimació, servei i afecte. Aquesta forma d'estimar permet que la paraula del sacerdot digui la veritat que ha de dir, sense ofendre o provocar rebuig. El que li escolta conserva dues grans certeses: sap que el mossèn no deixa d'estimar-lo, més aviat, li parla clar perquè li estima; i a més està convençut que les seves paraules no neixen de la prepotència o de l'agressivitat, sinó que brollen d'una sincera humilitat.

En un moment intens i ric, de grans missatges i revelacions, al vespre de la Passió, l'Evangeli de sant Joan deixà constància d'unes de les paraules més belles que ens va dirigir Jesús: «No us anomeno servents, sinó amics». Els Apòstols que ho van escoltar, iniciaren una cadena innumerable d'amics, que travessa la història. Els bons sacerdots són fermes baules, que ens garanteixen seguir vinculats a ella.

† **Agustí Cortés Soriano**
Bisbe de Sant Feliu
de Llobregat

APUNTS PER A L'ANÀLISI

L'Església, comunitat de comunitats

El dia de la Immaculada del 1965, fa 50 anys, es va cloure el Vaticà II, i aquest dia del 2015 comença l'Any Jubilar de la Misericòrdia. Recordem un dels missatges més decisius del Concili sobre l'Església: és una comunitat de comunitats. Mirem ara el nostre món. Tots sabem què vol dir primer món i tercer món, països del nord i del sud, països emergents, comerç mundial, crisi eco-

nòmica, emigrants, refugiats... Tot això marca decisivament les comunitats cristianes. Hi ha comunitats asiàtiques, europees, africanes... La fraternitat espiritual de les nostres Esglésies locals està marcada i tacades per la relació real entre els països i les regions culturals, que és de fet molt injusta. Normalment parlem d'aquests temes quan es tracta de la justícia mundial o les relacions inter-

nacionals; cal que ho evoquem també quan parlem de la nostra Església catòlica, que viu en el seu si el sofriment de tantes injustes diferències.

Posem només un exemple; molts dels qui intenten arribar als nostres països desenvolupats, sovint de la manera més inhumana, són membres de comunitats eclesials catòliques que intenten entrar a una altra comunitat eclesial... Els 50 anys del

Concili i especialment l'Any Jubilar de la Misericòrdia ha d'arribar fins aquí, fins a la consciència i el sofriment per l'allunyament real i greu de les comunitats cristianes segons la situació social i cultural, unes comunitats que estem cridades a l'amor i la comunitat mutua en l'Esperit del Senyor Jesús.

Gaspar Mora
Professor emèrit de la FTC

ECO DE LA PALABRA

Los amigos de Mn. Mateu Santacana

Para conocer a una persona y sopesar su valor se pueden utilizar diversos recursos. Hablando de Mn. Lluís Alonso, hemos aludido a uno de estos recursos, o sea, la constatación de su capacidad para soñar y la valoración de sus ilusiones. Otra manera de captar el peso de alguien es conocer sus amigos.

Hace años trataba a una persona que constantemente hablaba de sus amigos. Siempre eran importantes, sea por su categoría, sea por sus habilidades: «Tengo un amigo que es capaz de... posee esto o lo otro... ha conseguido uno u otro puesto». Daba la impresión de que tener esos amigos era para él una nota de prestigio, como si él mismo participara de su distinción.

Igualmente, no es raro escuchar a padres de familia que deciden llevar a sus hijos a determinados colegios o ponerles en contacto con ciertos ambientes selectos, con la intención de que traben amistades «interesantes», establezcan relaciones que el día de mañana pueden resultar rentables.

Mn. Mateu Santacana es un sacerdote diocesano secular, ya jubilado pero incansablemente activo, que a lo largo de su vida ha ofrecido y recibido amistad a raudales. De tal manera ha prodigado caridad pastoral, que sus amigos son, no sólo muy numerosos, sino de toda clase y condición. Eso sí, abundan los enfermos, los pobres y los que sufren.

Ante el testimonio de vida sacerdotal de Mn. Mateu, uno no puede dejar de pensar qué lejos de la realidad está aquella opinión, según la cual el sacerdote católico, con su forma de vida, su «obligación del celibato» y su doctrina, conforma una personalidad arisca y distante, incapaz para una relación afectiva sana y rica. Bastaría con invitar a quien pensara así, a acompañar al mosén una jornada. No tardaría en opinar todo lo contrario.

La vida del sacerdote está llena de afectos humanos satisfactorios. Una cosa es el celibato impuesto o simplemente soportado y otra muy distinta el celibato elegido positivamente e impregnado de amor pastoral. Porque, cuando la caridad pastoral se vive intensamente en el ejercicio del ministerio, todas las capacidades afectivas y naturales de la persona se ven potenciadas y transformadas en vías de amor concreto.

El resultado es un amor-amistad muy especial. Mn. Mateu Santacana no «tiene» amigos, sino que son ellos quienes «le tienen a él». Sus amigos no le aportan categoría social, poder o dignidad, pues en él no hallaron nunca exigencias o ventajas personales, sino atención, cariño, servicio y afecto. Esta forma de amar permite que la palabra del sacerdote diga la verdad que ha de decir, sin ofender o provocar rechazo. El que le escucha conserva dos grandes certezas: sabe que él no deja de quererle, más aún, le habla claro porque le quiere; está convencido además de que sus palabras no nacen de la prepotencia o de la agresividad, sino que brotan de una sincera humildad.

En un momento intenso y rico, de grandes mensajes y revelaciones, víspera de la Pasión, el Evangelio de san Juan deja constancia de unas de las palabras más bellas que nos dirigió Jesús: «No os llamo siervos, sino amigos». Los Apóstoles que lo escucharon, iniciaron una cadena innumerable de amigos, que atraviesa la historia. Los buenos sacerdotes son firmes eslabones, que nos garantizan seguir vinculados a ella.

† Agustín Cortés Soriano
Obispo de Sant Feliu de Llobregat

VIDA DIOCESANA

Conferència a la residència Sant Josep Oriol

El passat 10 de novembre, a la tarda, el bisbe Agustí Cortés va ser convidat a pronunciar una conferència als preveres d'aquesta residència sacerdotal. El títol i el contingut de la mateixa va versar sobre aquesta cita de St. Agustí: «Amor meus, pondus meum», de no fàcil traducció, que ve a significar «El meu amor és el meu pes; per ell vaig on sigui que vaig».

Goigs a Santa Teresa

Unitat de religioses del Carmel. La interpretació del cant va ser realitzada per la Societat Coral del Penedès, «el Coro».

Amb motiu de la finalització del V Centenari de Santa Teresa d'Àvila, l'entitat Gogistes Penedesencs ha editat un goig dedicat a la santa. La presentació va tenir lloc el passat 3 d'octubre a la capella del Monestir del Carme de Vilafranca on és venerada pels devots i per la comunitat de religioses del Carmel.

En el mes de la cadena de pregària per les vocacions

Fent-se ressò d'aquesta iniciativa, a Abrera i Monistrol s'han realitzat uns concerts-pregàries, amb exposició del Santíssim i animació musical. A Monistrol va ser ahir dissabte 21 i a Abrera el passat 7 de novembre, amb la presència d'unes 150 persones, entre famílies, joves i nens.

Pregària vocacional a la Casa de l'Església

Com cada últim dijous de mes, el 26 de novembre, a les 19 hores, a la capella de la Casa de l'Església, convocada per la Delegació de Pas-

toral Vocacional. En l'Any de la Vida Consagrada, aquestes pregàries mensuals permeten conèixer el testimoni de vida de religiosos o religioses de diversos carismes.

Aquesta vegada serà el de les germanes dominiques de la Presentació, que tenen comunitat a la Casa de l'Església de Sant Feliu de Llobregat.

LA VEU DEL PAPA FRANCESC

CATEQUESIS SOBRE LA FAMÍLIA

Home i dona (i II)

L'Esperit Sant, que ha inspirat tota la Bíblia, suggereix per un moment la imatge de l'home sol —li manca quelcom—, sense la dona. I suggereix, el pensament de Déu, gairebé el sentiment de Déu que el mira, que mira Adam sol en el jardí: és lliure, és senyor... però està sol. I Déu veu que això «no és bo»: és com una mancança de comunió, li manca una comunió, una mancança de plenitud. «No és bo» —diu Déu— i afegeix: «Li faré una ajuda que li faci costat» (2, 18). A l'home, li mancava alguna cosa per arribar a la seva ple-

nitud, li mancava la reciprocitat. La dona no és una «rèplica» de l'home; ve directament del gest creador de Déu. La imatge de la «costella» no expressa inferioritat o subordinació, ans al contrari: que home i dona són de la mateixa substància i són complementaris i que tenen també aquesta reciprocitat.

La confiança de Déu en l'home i en la dona, als quals confia la terra, és generosa, directa, i plena. Es refia d'ells. Però llavors el maligne introdueix en el seu pensament la sospita, la incredulitat, la desconfiança. I finalment

arriba la desobediència al manament que els protegia. La devaluació social de l'aliança estable i generativa de l'home i de la dona és certament una pèrdua per a tots.

La mateixa narració de la creació i del pecat al final ens presenta una imatge bellíssima: «Llavors el Senyor-Déu va fer túniques de pell i va vestir l'home i la dona» (Gn 3,21). És una imatge de tendresa envers aquella parella pecadora que ens deixa amb la boca oberta: la tendresa de Déu per l'home i per la dona!

(Dimecres, 22 d'abril de 2015.)

Reunió dels bisbes de la Tarraconense a Tiana

Els dies 5 i 6 de novembre de 2015 va tenir lloc la reunió n. 216 de la Conferència Episcopal Tarraconense (CET), a la casa d'espiritualitat Maria Immaculada de Tiana (Barcelona). La reunió va ser presidida per Mons. Jaume Pujol Balcells, arquebisbe de Tarragona, i hi van assistir tots els seus membres.

En el decurs de la reunió, els bisbes van tenir coneixement de l'acceptació del sant Pare Francesc de la renúncia al govern pastoral de l'Arxidiòcesi de Barcelona per part de l'arquebisbe Lluís Martínez Sistach i del nomenament del seu successor en la persona de Mons. Juan José Omella Omella, fins ara bisbe de Calahorra y La Calzada-Logroño.

Renovació parcial del Consell Pastoral Diocesà

Aquest organisme vol ser una imatge de la porció del poble de Déu que conforma l'Església particular de la diòcesi. Per això, els seus membres representen els territoris i els diversos àmbits pastorals. El bisbe els pot proposar, amb caràcter consultiu, l'estudi de temes relacionats amb l'activitat pastoral, com ara iniciatives misioneres, catequètiques i apostòliques, formació doctrinal i vida sacramental dels fidels, sensibilització de l'opinió pública sobre problemes d'Església...

El passat 7 de novembre va tenir lloc una reunió del Consell Pastoral Diocesà, en la qual es van

renovar alguns dels seus membres. Actualment, a banda del mateix bisbe, que el presideix, i d'alguns membres nats (els vicaris i secretari general), el formen els següents membres elegits com a representants funcionals: Mn. Pere Pujol Pons, DP, Rosa Vives Casas, Gna. Begoña Burguete Musgo, Salvador Carrera García i Montserrat Rosdevall, Sergi Berga i Llopis, Josep Francesc Castelló Estany, Mn. Carles Muñoz Pérez, Gmà. Santiago Ruiz Gutiérrez, Gna. Maria Cruz Sanz Roldán, Gemma Fabrés Casals, Miquel Carrasco Gómez, Llorenç Prats Segarra i Maria Zaragoza Formiga,

M.ª Carmen Márquez Muriel, Cristóbal Macias González, Monika Dal Maschio Eisele, Josep Miró Fisa, Ana Maria Rubio García.

Com a representants territorials (un de cada arxiprestat) hi ha Roser Pons Freixes, Joan Domènech Martí, M.ª Carmen Vélez Blasco, Salvador Baqués Cid, M. Carme Molins Marsans, Montserrat Jabalera Parcerisas, Eugènia Ghiringhelli Beleyron, Pere Noé Campderrós, Maria Quintana Cortès.

Els membres designats pel bisbe Agustí són: Lluís Gonzalo Pasqual, Francisco Inarejos de las Heras, Joan Torrents Andreu.

AGENDA

- ▀ **Trobada de mestres i professors.** 28 de novembre, de les 11 a les 14 h, a la Casa de l'Església, convocada per la Delegació d'Ensenyament. El professor Esteve Pujol, especialista en l'educació en valors ens oferirà una xerrada amb recursos sobre l'Advent i el Nadal.
- ▀ **Recés d'Advent de la Delegació de Joventut.** 29 de novembre, 17 h, a la Casa.
- ▀ **1r diumenge d'Advent.** El proper diumenge, 29 de novembre, comença l'Advent. A les 19 h, el bisbe Agustí presidirà l'eucaristia a la Catedral de Sant Llorenç.

LECTURES DE LA MISSA DIÀRIA I SANTORAL

23. ■ Dilluns (lit. hores: 2a setm.) [Dn 1,1-6.8-20 / Sl Dn 3,52a.52b.53-56 / Lc 21,1-4]. Sant Climent I, papa (romà, 88-97) i mr.; sant Columbà († 615), abat a França i Itàlia, d'origen irlandès; santa Lucrècia, vg. i mr.; beat Miquel-Agustí Pro, prev. jesuïta i mr.

24. ■ Dimarts [Dn 2,31-45 / Sl Dn 3,57-61 / Lc 21,5-11]. Sant Andreu Dung-Lac, prev. i companys mrs. a Tonquín (Vietnam, s. XVIII-XIX); sant Crisògon, mr. (s. III); santa Fermina, vg. i mr.

25. ■ Dimecres [Dn 5,1-6.13-14.16-17.23-28 / Sl Dn 3,62-67 / Lc 21,12-19]. Santa Caterina, vg. i mr. d'Alexandria, titular del monestir del Sinaí (s. IX), patrona dels filòsofs.

26. ■ Dijous [Dn 6,11-27 / Sl Dn 3,68-74 / Lc 21,20-28] Sant Silvestre (†1267), abat, fund. branca benedictina; sant Lleonard de Porto Maurizio, prev. franciscà.

27. ■ Divendres [Dn 7,2-14 / Sl Dn 3,75-81 / Lc 21,29-33]. Mare de Déu de la Medalla Miraculosa (1830); beat Ramon Llull, mr., ter-

ciari franciscà, de Mallorca (1232-1316).

28. ■ Dissabte [Dn 7,15-27 / Sl Dn 3,82-87 / Lc 21,34-36]. Sant Ruf, mr.; sant Mansuet, bisbe i mr.; sant Jaume de Marchia, prev. franciscà.

29. ■ † Diumenge vinent, I d'Advent. (lit. hores: 1a setm.) [Jr 33,14-16 / Sl 24 / 1Ts 3,12-4,2 / Lc 21,25-28.34-36]. Sant Sadurní, Serni o Cerní, bisbe de Tolosa de Llenguadoc i mr.; sant Demetri, mr.; santa Il·luminada, vg.

Jesucrist, rei de tot el món

COMENTARI

«Jo sóc rei.
He vingut a servir
fins a donar la vida»

▶ Lectura de la profecia de Daniel

(Dn 7,13-14)

Tot mirant aquella visió de nit, vaig veure venir enmig dels núvols del cel com un Fill d'home, s'acostà al vell venerable, el presentaren davant d'ell i li fou donada la sobirania, la glòria i la reialesa, i tots els pobles, tribus i llengües li faran homenatge. La seva sobirania és eterna, no passarà mai, la seva reialesa no decaurà.

▶ Salm responsorial (92)

R. *El Senyor és rei, va vestit de majestat.*

El Senyor és rei, va vestit de majestat. / El Senyor va vestit i cenyit de poder. R.

Manté ferm tot el món, incommovible. / El vostre soli es manté des del principi, / vós sou des de sempre. R.

El vostre pacte és irrevocable; / la santedat, Senyor, escau a casa vostra / al llarg de tots els temps. R.

▶ Lectura de l'Apocalipsi de sant Joan

(Ap 1,5-8)

Jesucrist és el testimoni fidel, el primer ressuscitat d'entre els morts, el sobirà dels reis de la terra.

Ell ens estima i ens ha alliberat dels nostres pecats amb la seva sang per fer de nosaltres una casa reial, uns sacerdots dedicats a Déu, el seu Pare; que li sigui donada la glòria i el poder pels segles dels segles. Amén. Mireu, ve sobre els núvols, i tothom el veurà amb els propis ulls, fins aquells que el van traspasar, i totes les famílies de la terra es lamentaran per ell. Sí, amén.

Jo sóc l'Alfa, la primera lletra de l'alfabet, i l'Omega, que és la darrera, diu el Senyor Déu, el qui és, el qui era i el qui ha de venir, el Déu de l'univers.

▶ Lectura de l'evangeli segons sant Joan

(Jn 18,33b-37)

En aquell temps, Pilat digué a Jesús: «Ets tu el rei dels jueus?» Jesús contestà: «Surt de vós això que em pregunteu, o són d'altres els qui us ho han dit de mí?» Respongué Pilat: «Jo, no sóc pas jueu. És el teu poble i els mateixos grans sacerdots els qui t'han entregat a les meves mans. He de saber què has fet.» Jesús respongué: «La meva reialesa no és cosa d'aquest món. Si fos d'aquest món, els meus homes haurien lluitat perquè jo no fos entregat als jueus. I és que la meva reialesa no és d'aquí.» Pilat digué: «Per tant, vols dir que ets rei.» Jesús contestà: «Teniu raó: jo sóc rei. La meva missió és la de ser un testimoni de la veritat; per això he nascut i per això he vingut al món: tots els qui són de la veritat escolten la meua veu.»

▶ Lectura del libro del profeta Daniel

(Dan 7,13-14)

Mientras miraba, en la visión nocturna vi venir en las nubes del cielo como un hijo de hombre, que se acercó al anciano y se presentó ante él.

Le dieron poder real y dominio; todos los pueblos, naciones y lenguas lo respetarán. Su dominio es eterno y no pasa, su reino no tendrá fin.

▶ Salmo responsorial (92)

R. *El Señor reina, vestido de majestad.*

El Señor reina vestido de majestad; / el Señor vestido y ceñido de poder. R.

Así está firme el orbe y no vacila. / Tu trono está firme desde siempre, / y tú eres eterno. R.

Tus mandatos son fieles y seguros, / la santidad es el adorno de tu casa, / Señor, por días sin término. R.

▶ Lectura del libro del Apocalipsis

(Ap 1,5-8)

Jesucristo es el testigo fiel, el primogénito de entre los muertos, el príncipe de los reyes de la tierra.

Aquel que nos ama, nos ha librado de nuestros pecados por su sangre, nos ha convertido en un reino y hecho sacerdotas de Dios, su Padre.

A él la gloria y el poder por los siglos de los siglos. Amén.

Mirad: Él viene en las nubes. Todo ojo lo verá; también los que lo atravesaron. Todos los pueblos de la tierra se lamentarán por su causa. Sí. Amén.

Dice el Señor Dios: «Yo soy el Alfa y la Omega, el que es, el que era y el que viene, el Todopoderoso.»

▶ Lectura del santo evangelio según san Juan

(Jn 18,33b-37)

En aquel tiempo, dijo Pilato a Jesús: «¿Eres tú el rey de los judíos?»

Jesús le contestó: «¿Dices eso por tu cuenta o te lo han dicho otros de mí?» Pilato replicó: «¿Acaso soy yo judío? Tu gente y los sumos sacerdotes te han entregado a mí; ¿Qué has hecho?»

Jesús le contestó: «Mi reino no es de este mundo. Si mi reino fuera de este mundo, mi guardia habría luchado para que no cayera en manos de los judíos. Pero mi reino no es de aquí.» Pilato le dijo: «Con que, ¿tú eres rey?»

Jesús le contestó: «Tú lo dices: soy rey. Yo para esto he nacido y para esto he venido al mundo; para ser testigo de la verdad. Todo el que es de la verdad escucha mi voz.»

El darrer diumenge del cicle litúrgic resumeix tot el que hem celebrat al llarg de l'any. El prefaci d'avui en dóna la síntesi perfecta: Jesucrist, Fill Unigènit de Déu i Senyor nostre, és —per designi de Déu i aclamació dels creients— Rei d'un Regne universal i etern; de veritat i de vida; de santedat i de gràcia; de justícia, d'amor i de pau.

La meua reialesa no és cosa d'aquest món. Jesús ho havia amagat per evitar interpretacions errònies; però ara, davant Pilat que el condemna, ho confessa: *Jo sóc rei. La meua missió és donar testimoni de la veritat.* La seva és una reialesa de testimoniatge portat a terme fidelment: és el testimoni fidel del Déu que és amor (1Jn 4,8). *Jesucrist ens estima i ens ha alliberat dels nostres pecats amb la seva sang.*

La pregunta («Tu ets rei?») introdueix una veritat no teòrica sinó vital que Pilat no pot confessar perquè *només els qui són de la veritat escolten la veu de Jesús.*

L'altra pregunta de Pilat («Què és la veritat?»), més enllà del sentit d'excusa per no comprometre's, orienta cap al mestratge de Jesús que sempre *dóna testimoni de la veritat* fins a poder dir amb raó: «*Jo sóc el camí, la veritat i la vida*» (Jn 14,6). Veritat que *els jueus* rebutgen i que els deixebles —*consagrats pel Pare en la veritat* (Jn 17,19)— reben de Jesús.

La profecia apocalíptica de Daniel (s. II aC) anunciava *venir enmig dels núvols del cel* —és a dir, d'on només hi viu Déu— algú *com un Fill d'home*. Ja l'Església dels primers temps reconegué en el personatge de Dn 7 la figura del Messies amb la seva doble condició divina (*ve enmig dels núvols del cel*) i també humana (és com un *Fill d'home*). Avui celebrem joiosos que *la seva sobirania és eterna: no passarà mai; la seva reialesa no decaurà.* Una sobirania que busca deixebles, testimonis engrescadors del seu Programa: perquè Jesucrist renuncia a la seva omnipotència aïllada per compartir amb els seus germans d'adopció la victòria del bé sobre el mal.

Mn. José Luis Arín